Lietas Nr.C29 3526 22
Lietvedības Nr.C-1125-22/78
ECLI:LV:RPT:2022:0915.C29352622.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 15. septembrī

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Agnese Zemmere
rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS „Balta" pilnvarotā pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija" pilnvarotā pārstāvja vienkāršotas procedūras prasībā par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Aprakstošā daļa

[1] 2022. gada 14. aprīlī AAS „Balta" (turpmāk – prasītājs) pilnvarotais pārstāvis SIA "Julianus Inkasso Latvija" pilnvarotais pārstāvis cēlis tiesā vienkāršotas procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētājs) (lietas 53. – 60.lapa).

Prasībā norādīti tālāk minētie apstākļi:

[1.1] prasības priekšmets – zaudējumu piedziņa, ko veido prasītāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 1311,03 EUR.

Starp prasītāju un /pers. B/ noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr.666906624, ar kuru apdrošināts nekustamais īpašums, dzīvoklis /adrese/ (turpmāk arī Objekts), līguma darbības periods no 29.03.2019. – 28.03.2020.

Polises darbības laikā Objekts ticis appludināts, par ko dzīvojamās mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādījis aktu, norādot, ka Objekta appludināšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (karstā ūdens ūdensvada plīsums vītņu savienojumā šahtā). Ūdensvads atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās, līdz ar ko atbildētājs lietā ir SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Eksperts izvērtējis apdrošināšanas lietas materiālus, sastādījis tāmi un aprēķinājis būvizdevumus 1381,03 EUR, prasītājs, atskaitot pašrisku 70 EUR, izmaksājis cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 1311,03 EUR.

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu, apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība.

Prasības pieteikumā norādīts, ka viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība.

Prasības pieteikumā norādīts, ka dzīvojamo māju /adrese/, pārvalda atbildētājs.

Prasības pieteikumā Prasītāja pārstāvis atsaucies uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 09.11.2016. spriedumu lietā SKC-264/2016 un tajā paustajiem secinājumiem attiecībā uz avārija situācijas dzīvojamā mājā novēršanu.

Prasītāja pārstāvis norādījis, ka saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", atbildētājam bija pienākums apsekot visas pārvaldāmās mājas inženierkomunikācijas, kas neesot bijis darīts. Atbildētājam esot arī pienākums veikt kārtējo remontu un nepieļaut avārijas situāciju, kas var apdraudēt personu dzīvību, veselību, īpašumu.

Prasītāja pārstāvis prasības pieteikumā atsaucies uz Ministru Kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 17.punktu, kas nosaka ārpuskārtas veikšanas pamatu, 21.punktu, kas regulē par ārpuskārtas remontu iztērēto naudas līdzekļu atgūšanu, kā arī 15.punktu, kas regulē uzturēšanas darbu plāna un pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanas kārtību.

Prasības pieteikumā izdarīts secinājums, ka izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka Atbildētājs ir veicis augstāk minētajos normatīvajos aktos noteiktās darbības un Atbildētāja bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi apdrošinātajam dzīvoklim.

Prasītāja pārstāvis atsaucies uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 16.10.2019. spriedumu lietā SKC-248/2019 par to, ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu var atbrīvot, ja ir ievērota likumā un līgumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā un atbildētājs ūdens noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu. Prasītājs norādījis, ka avārijai nav nejaušs raksturs un komunikāciju, kurā radies bojājums, apkope ir atbildētāja atbildības robežās. Pienākums rūpēties par komunikācijām nenozīmē tikai pienākumu novērst inženiertehnisko komunikāciju bojājumus to rašanās brīdī, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli un savlaicīgi veikt to labošanu un nomaiņu.

Prasītājam panākt vienošanos par zaudējumu atlīdzināšanu ar atbildētāju nav izdevies.

Prasītāja pārstāvis norādījis, ka parādsaistību summa ieskaitāma SIA "Julianus Inkasso Latvija" norēķinu kontā Nr. LV61 HABA 0551 0088 6879 3, AS „Swedbank".

Pamatojoties uz Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 45.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. līdz 6.pantu, Prasītāja pārstāvis lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam zaudējumus 1311,03 EUR un tiesas izdevumus – valsts nodevu 196,65 EUR, nosakot prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

[2] Atbildētājs 28.06.2022. iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot, ka prasību neatzīst (lietas 66. – 76.lapa).

Paskaidrojumos atbildētāja pārstāvis norādījis uz vairākiem iebildumiem pret prasību, tajā skaitā, norādīts, ka nav strīda par to, ka atbildētājs veic dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldīšanas darbības uz likuma pamata, jo dzīvojamās mājas īpašnieki to nav pārņēmuši pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, nav noslēguši ar atbildētāju pārvaldīšanas līgumu, nav noteikuši pārvaldīšanas kārtību un maksu par pārvaldīšanu. Atbildētājs dzīvojamās mājas pārvaldīšanā piemēro Ministru Kabineta noteikumus Nr.408.

Atbildētājs norādījis, ka dzīvokļu īpašnieku pienākums ir nodrošināt finansējumu pārvaldīšanas darbību veikšanai, sedzot nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās iekārtu un komunikāciju uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu.

Atbildētājs norādījis, ka aktā par saliešanu norādītais saliešanas iemesls ir aukstā ūdensvada bojājums starpstāvu pārsegumā.

Atbildētājs norādījis, ka ūdens stāvvads ir dzīvojamās mājas kopīpašumā esoša komunikācija un par to atbildīgi mājas kopīpašnieki, kas ir tiesīgi izlemt par mājas kopīpašumā esošu komunikāciju nomaiņu.

Atbildētāja pārstāvis arī norādījis, ka no Ministru kabineta noteikumu Nr.907 "Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā remonta noteikumi" 3.[1] punkta izriet, ka mājas pārvaldniekam ir pienākums vizuāli pārbaudīt tikai inženierkomunikācijas, kas atrodas koplietošanas telpā un ir saredzamas. Dzīvojamā mājā ar pārvaldīšanas līgumu nav noteikta kārtība, kādā tiek pārbaudītas inženierkomunikāciju daļas, kas atrodas atsevišķos īpašumos un ir iebūvētas. Atbildētājs uzskata, ka dzīvokļa īpašniekam jāziņo pārvaldniekam par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju apsekošanu un kārtējo remontu, jo dzīvokļa īpašniekam jāuzrauga savā īpašumā esošo komunikāciju tehniskais stāvoklis, to bojājumu gadījumā jāziņo pārvaldniekam.

Atbildētājs norādījis, ka dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā citu starpā ir iekļauta aukstā ūdens stāvvadu nomaiņa.

Atbildētājs uzskata, ka nav vainojams zaudējumu nodarīšanā Objekta īpašniekam, un nav konstatējama cēloņsakarība starp atbildētāja darbību vai bezdarbību un zaudējumu esamību, līdz ar ko lūdz prasību noraidīt.

Atbildētājs arī pieteicis lūgumu pieaicināt lietā atbildētāja statusā un aizstāt sākotnējo atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ar atbildētāju – dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopību, kuru pārstāv pārvaldnieks.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu tiesa vienkāršotas procedūras prasību izskata rakstveida procesā. Atbildētāja paskaidrojumos par prasību norādītais, ka tas vēlās civillietas izskatīšanu tiesas sēdē mutvārdu procesā, nav pamatots, un tiesa neatzīt par nepieciešamu civillietu skatīt mutvārdu procesā tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.[25] panta 2[1] daļā noteikts, ka [..]. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2[3] daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa atzīst, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, jo Atbildētājs prasību neatzīst.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus un pamatojumu, atbildētāja rakstveida paskaidrojumus kopsakarībā ar lietas materiālos iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[4.1] Atbildētājs pieteicis lūgumu pieaicināt lietā atbildētāja statusā un aizstāt sākotnējo atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ar atbildētāju – dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopību, kuru pārstāv pārvaldnieks.

Prasītājs prasību cēlis pamatojoties uz to, ka izmaksu lietā nav guvis pierādījumus tam, ka atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks ir veicis normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi apdrošinātajam dzīvoklim.

Atbilstoši tiesību doktrīnai atbildētājs ir persona, pret kuru ir vērsta prasība sakarā ar patiesu vai iespējamu prasītāja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārumu (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. 1.daļa (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīgā: Tiesu namu aģentūra, 2011, 212.lpp*).

Atbilstoši dispozitivitātes principam, kas darbojas civilprocesā, prasītājs, ceļot prasību tiesā, pats izvēlas un norāda personu, pret kuru vērsta prasība, t.i., atbildētāju. Tātad konkrēta atbildētāja vai vairāku līdzatbildētāju noteikšana ir prasītāja izņēmuma tiesība jeb prerogatīva. Ja lietas izskatīšanas gaitā tiesa konstatē, ka prasības pieteikumā atbildētāja statusā norādītā persona nav aizskārusi prasītāja likumīgās intereses vai tiesības, tad šāds apstāklis atzīstams par pastāvīgu pamatu prasības noraidīšanai.

[4.2] Pārbaudot lietas materiālus, ir konstatējams, ka lietas materiālos atrodas ģimenes apdrošināšanas polise Nr.666906624, kurā norādīts apdrošinājuma ņēmējs – /pers. B/, līguma darbības periods no 29.03.2019. – 28.03.2020., apdrošinātais objekts – dzīvoklis /adrese/, apdrošinātais risks – pēkšņs un neparedzēts fiziska bojājuma vai zuduma gadījums, objekta apdrošinājuma summa 81 971,00 EUR, paša risks – 70 EUR (lietas 23.lapa).

[4.3] Lietas materiālos atrodas Objekta foto fiksācijas izdrukas (lietas 12. – 17., 31. – 41.lapa).

[4.4] Lietas materiālos atrodas atbildētāja darbinieku 23.09.2019. sastādīts akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr.1-8/25720 (lietas 25. - 26.lapa). Akts sastādīts pamatojoties uz apdrošinātā 16.09.2019. pieteikumu apsekot dzīvokli /adrese/. Akts sastādīts birojā, telpas faktiski neapskatot. Saliešanas datums norādīts 04.06.2019. Saliešanas iemesls norādīts aukstā ūdens stāvvada bojājums starpstāvu pārsegumā.

[4.5] Lietas materiālos atrodas apdrošinātās personas pieaicinātas personas /pers. E/ sastādīta tāme salieto telpu atjaunošanas darbiem vannas istabā /adrese/. Tāme sastādīta vienas telpas (vannas istaba) remontam, paredzot remonta darbus: telpu griestiem un sienām, kanalizācijas stāvvada apdarei, kanalizācijas stāvvada un 2.st vannas trapa remontam, stāvvada bojātās pamatnes atjaunošanai, elektroinstalācijas darbi, citi darbi. Izdevumi Objekta remontdarbiem aprēķināti 1381,03 EUR apmērā (lietas 18. - 20.lapa).

No prasības pieteikumā norādītā izriet, ka apdrošinātājs apstiprinājis apdrošināšanas atlīdzības summu 1311,03 EUR (lietas 22.lapa), kas izmaksāta 01.10.2019. (lietas 30.lapa).

[4.6] Lietas materiālos atrodas prasītāja pretenzija par zaudējumu atmaksu, un atbildētāja atbilde, kurā zaudējumu atmaksas pieprasījums noraidīts (lietas 24., 28.lapa).

[5] Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja zaudējumus, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 1311,03 EUR apmērā. Atlīdzības summu veido Objektam nodarīto zaudējumu novēršana, proti, remontdarbu, lai atjaunotu Objektu iepriekšējā stāvoklī kāds tas bija pirms appludināšanas, vērtība.

[5.1] Tiesa konstatē, ka starp pusēm pastāv strīds par to – vai atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus, kas radušies 2019. gada 4. jūnijā applūstot apdrošinātajām telpām no aukstā ūdens stāvvada bojājuma starpstāvu pārsegumā.

[5.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 190.panta otrajai daļai tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Savukārt, Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 3.pantā noteikts, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

[5.3] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums. Civillikuma 1771.pantā noteikts, ka

zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; [..]. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt, Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Kā atzīts tiesību teorijā, zaudējumu piedziņas prasības apmierināšanai nepieciešams konstatēt zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – 1) personas prettiesiska darbība vai bezdarbība; 2) personas vaina; 3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 4) cēloņsakarība starp prettiesisko darbību un zaudējumiem. (*Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, 2000.g., 270.lpp.*)

[5.4] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs ir dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotājs.

Prasītājs norādījis, ka pie zaudējumu nodarīšanas vainojams atbildētājs, jo kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājs nav rīkojies atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, 2017. gada 11. jūlija Ministru Kabineta noteikumiem Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" un 2010. gada 28. septembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" un ir pieļāvis bezdarbību, proti, ka no koplietošanas komunikācijas (aukstā ūdens stāvvads) noplūst ūdens..

Atbildētāja prettiesiskas rīcības pierādīšanai prasītājs cita starpā iesniedzis SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādītu un parakstītu 23.09.2019. aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, kas sastādīts pamatojoties uz apdrošinātā 16.09.2019. pieteikumu apsekot apdrošināto telpu. No akta izriet, ka ēkas ekspluatācijas uzsākšanas gads ir 1912. Papildus tam iesniegta pretenzija, polise, zemesgrāmatu apliecības kopija, tāme, foto fiksāciju izdrukas, no kurām redzams, ka stāvvads bijis aizbūvēts.

[5.5] Atbildētājs cēlis iebildumus, ka nav saskatāma atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka vaina darbībās vai bezdarbībā, kas radījusi zaudējumus apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam. Lietā neesot pierādīts, ka atbildētājs būtu pieļāvis darbību, kas būtu par pamatu notikušajam aukstā ūdens stāvvada bojājumam starpstāvu pārsegumā, ņemot vērā ēkas tehnisko stāvokli, apstākli, ka komunikācijām beidzies ekspluatācijas termiņš un dzīvokļu īpašnieki nav pieņēmuši lēmumu par komunikāciju nomaiņu, nav piešķīruši finansējumu komunikāciju nomaiņai. Mājas koplietošanas komunikācijas ir kopīpašumā ar citiem daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašniekiem, un pie šādiem apstākļiem ir nepieciešams mājas dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par komunikāciju nomaiņu. Papildus tam norādīts, ka aukstā ūdens stāvvadu nevarēja vizuāli apsekot, stāvvada posms atradās dzīvoklī un bija aizbūvēts, īpašnieks nav uzraudzījis savā īpašumā esošo komunikāciju stāvokli.

Atbildētājs saviem rakstveida paskaidrojumiem par prasību pievienojis dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2018., 2019.gadam, (lietas 79. - 82.lapa), kurā ietverts uzturēšanas darba veids – aukstā ūdens stāvvada nomaiņa, jo beidzas ekspluatācijas termiņš, plānotās darba izmaksas 9 760 EUR, atzīme, ka jāveido uzkrājums. Plānā kopumā norādītas 15 veicamo darbu pozīcijas, no kurām 12 jāveido uzkrājums, uzkrātie līdzekļi uzturēšanas darbiem norādīti 9 661,91 EUR.

No atbildētāja 08.11.2019. atbildes uz prasītāja pretenziju izriet, ka dzīvojamā mājā aukstā ūdens cauruļvadu ekspluatācijas termiņš uz negadījuma dienu bija beidzies. Atbildētājs jau 2013. gadā dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā iekļāvis aukstā ūdens stāvvadu nomaiņu, taču dzīvokļu īpašnieki nav pieņēmuši lēmumu par finansējuma nodrošināšanu darba veikšanai (lietas 28.lapa).

Paskaidrojumiem pievienots 26.02.2019. vizuālās apsekošanas akts, kurā norādīts, ka aukstā ūdens stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, daļēji nomainīti 2015.gadā.

[5.6] Ņemot vērā 23.09.2019. aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādīto, kopsakarībā ar to, ka aukstā ūdens komunikācijām beidzis ekspluatācijas termiņš, tās darbu plānā paredzēts nomainīt un komunikācijām noticis plīsums starpstāvu pārsegumā, ir pamats secināt, ka dzīvojamās mājas aukstā ūdens ūdensvads tā atsevišķos posmos ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī.

No tiesai iesniegtā dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāna 2019.gadam kopsakarībā ar atbildētāja vēstulē norādīto, ka aukstā ūdens cauruļvada nomaiņa plānā norādīta jau no 2013.gada, izriet, ka aukstā ūdensvada cauruļu nomaiņai līdz pat šim brīdim nekāds mērķtiecīgs uzkrājums netiek veidots un nav izveidots, lai gan konkrētā stāvvada nomaiņas nepieciešamība apsaimniekotājam ir bijusi zināma kopš 2013. gada.

Lietas materiālos nav nekādu ziņu par to, ka dzīvokļu īpašnieki būtu noraidījuši apsaimniekotāja sastādīto dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2019. gadam vai par iepriekšējiem periodiem.

Ņemot vērā daudzās lietas, kuras dzīvojamā mājā nepieciešams remontēt, mainīt, renovēt (lietas 81. - 82.lapa), secināms, ka atbildētājs neveic dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu saprātīgu plānošanu, jo nav sagaidāms, ka paredzamā laika nogrieznī nepieciešamos remonta darbus būtu iespējams paveikt tiem neesot uzkrājumam. Savukārt par uzkrājuma plānošanu un veikšanu remontdarbu īstenošanai atbildīgs atbildētājs.

[5.7] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 2.punktā noteikts, ka obligāti veicama pārvaldīšanas darbība ir cita starpā pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka pārvaldniekam uzdotā pārvaldīšanas uzdevuma apjomu, tā izpildes noteikumus un kārtību nosaka pārvaldīšanas līgums. Veicot pārvaldīšanas uzdevumu, pārvaldnieka pienākums ir ievērot dzīvojamo māju pārvaldīšanu regulējošo un citu normatīvo aktu prasības, kā arī šā likuma 4.pantā noteiktos dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principus. Šī prasība attiecas uz jebkuru tiesību subjektu, kurš pilda pārvaldnieka pienākumus, un neatkarīgi no tā, vai pienākumi izriet no likuma vai no līguma.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu aukstā ūdens cauruļvads ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašumā esošo inženiertehniskā komunikācija. Atbildētājs nav apstrīdējis, ka ūdens noplūde notikusi kopīpašumā esošā komunikācijas daļā no aukstā ūdens cauruļvada. Nav nozīmes tam, ka ūdens cauruļvada bojājuma vieta bijusi dzīvoklī, ka tā bijusi aizbūvēta, atradusies starpstāvu pārsegumā, jo tas nemaina faktu, ka aukstā ūdens cauruļvads ir kopīpašumā esoša komunikācija. Ūdens cauruļvadi vertikālā pozīcijā skar katru dzīvokļa īpašumu un tas nenozīmē, ka dzīvokļa īpašuma robežās par kopīpašumā esošo cauruļvadu būtu atbildīgs dzīvokļa īpašnieks.

[5.8] Tiesa nepiekrīt atbildētāja paskaidrojumos norādītajam, ka dzīvokļu īpašumos esošās koplietošanas komunikācijas tam nebūtu jāapsaimnieko.

Tiesa konstatē, ka Noteikumu Nr.907 3.[1] punkts redakcijā, kas ir spēkā no 21.12.2018., paredz, ka dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 7.punktā noteikts, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs būtu pieprasījis dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem izlases kārtībā nodrošināt iespēju apsekot inženierkomunikācijas, kas atrodas dzīvokļu īpašumos.

Nav strīda, ka dzīvojamā māja tiek pārvaldīta uz likuma pamata un dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums nav noslēgts, taču tas nenozīmē, ka dzīvojamās mājas pārvaldītājs uz likuma pamata var nepievērsties inženierkomunikāciju, kas atrodas dzīvokļu īpašumos, pārbaudei, jo inženierkomunikācijas dzīvojamā mājā ir savstarpēji nedalāmas un saistītas, bieži brīvi pieejamas tikai mājas bēniņos vai pagrabā.

[5.9] Strīdā par atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka pienākumiem un atbildību tiesas ieskatā ir būtisks jautājums par pārvaldnieka rūpību un to, vai pārvaldnieks darīja visu iespējamo, lai novērstu vai nepieļautu komunikāciju cauruļvadu bojājumu.

Tiesai ir pamats uzskatīt, ka atbildētāja veiktā aukstā ūdens cauruļvada vizuālā apsekošana aprobežojusies tikai ar telpām, kurās ir brīva piekļuve cauruļvadiem, līdz ar ko atbildētājs nav pievērsies aukstā ūdens sistēmai visā tās kopumā, arī dzīvokļos esošajiem aukstā ūdens sistēmas posmiem, arī posmiem, kas atrodas starpstāvu pārsegumos, kura bojājuma dēļ arī notika ūdens noplūde. Šādu situāciju nevar uzskatīt par saturīgu un pilnvērtīgu apsaimniekotāja pienākumu izpildi, lai novērstu apdraudējumu.

Tiesa uzskata, ka novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, nevar secina, ka atbildētājs būtu veicis inženierkomunikāciju apsekošanu un apkopi tiesību aktos noteiktā kārtībā.

Turklāt tiesa ņem vērā, ka atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldītājam bija zināms, ka aukstā ūdens komunikāciju ekspluatācijas termiņš bija beidzies. Fakts, ka komunikāciju ekspluatācijas termiņš negadījuma brīdī jau bija beidzies, radīja pārvaldniekam pienākumu komunikācijas rūpīgi pārbaudīt. Apstāklis, ka inženierkomunikācijām ir beidzies ekspluatācijas termiņš, dod pamatu uzskatam, ka atbildētājai vajadzēja paredzēt iespējamo komunikācijas bojājumu, veikt komunikāciju tehnisko apkopi un savlaicīgi lemt par komunikāciju nomaiņu nākotnē. Komunikāciju bojājumi rodas laika gaitā, ūdensvada bojājumus paredzēt un novērst bija atbildētāja kā apsaimniekotāja pienākums. Iestājoties komunikāciju sistēmu ekspluatācijas termiņa beigām, apsaimniekotāja pienākums bija veikt ne tikai vizuālo, bet arī tehnisko apsekošanu. (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2020. gada 9. jūnija spriedumu lietā C29451118 [10.3.3] punkts).

[5.10] Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas "d" apakšpunktu obligāti veicamās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības ir, citu starpā, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

Nav strīda par to, ka daudzdzīvokļu māja, kurā atrodas apdrošinātais Objekts, ekspluatācijā nodota 1912. gadā. Nav strīda par to, ka aukstā ūdens cauruļvadi dzīvojamā māja mainīti daļēji, jo tas izriet no mājas vizuālās apsekošanas akta.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septītajā daļā noteikts, ka valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības pienākums ir pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ja dzīvojamā mājā nav privatizēti visi privatizācijas objekti. Pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju valsts dzīvojamās mājas valdītājam vai pašvaldībai ir arī tad, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti, bet nav sasaukta dzīvokļu īpašnieku kopsapulce saskaņā ar šā likuma 51.panta otro daļu.

Minētā panta ceturtajā daļā noteikts, ja dzīvokļu īpašnieki nav vienojušies par šā panta trešās daļas 1.punktā minēto, tad kārtību, kādā pārvaldnieks aprēķina maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, sastāda dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi, paziņo dzīvokļu īpašniekiem par maksas apmēru noteiktam laika periodam, informē dzīvokļu īpašniekus par noteiktam laika periodam tāmē paredzētajām izmaksām, kā arī sagatavo dzīvokļu īpašniekiem ikgadēju atskaiti par attiecīgās maksas izlietošanu, nosaka Ministru kabinets.

No norādītā tiesiskā regulējuma izriet, ka šobrīd atbildētājs pārvalda un apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/ uz likuma pamata.

[5.11] Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (turpmāk - Noteikumi Nr.907) redakcijā, kas ir spēkā kopš 21.12.2018. 6.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Noteikumu Nr.907 13.punktā noteikts, ka divas reizes gadā veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes sistēmai.

Vizuālās pārbaudes mērķis ir savlaicīgi konstatēt un novērst inženierkomunikāciju bojājumu vai avāriju veicinošus faktorus.

[5.12] Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumi Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" bija spēkā līdz 20.07.2017. un tie regulēja kārtību kādā tiek apstiprināta maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu. Secīgi 2017. gada 21. jūlijā spēkā stājās Ministru Kabineta noteikumi Nr.408 "Dzīvojamās mājas apsaimniekošanas un pārvaldīšanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.408).

Noteikumi Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" nosaka kārtību, kādā dzīvojamās mājas pārvaldnieks (turpmāk – pārvaldnieks): 1.1. sastāda dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi (turpmāk – tāme) kalendāra gadam; 1.2. aprēķina dzīvokļa, mākslinieka darbnīcas un neapdzīvojamās telpas īpašniekam (turpmāk – dzīvokļa īpašnieks) maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu (turpmāk – pārvaldīšanas maksājumi); 1.3. paziņo dzīvokļu īpašniekiem pārvaldīšanas maksājumu apmēru kalendāra gadam; 1.4. informē dzīvokļu īpašniekus par tāmē paredzētajām izmaksām; 1.5. sagatavo dzīvokļu īpašniekiem pārskatu par pārvaldīšanas maksājumu izlietošanu kārtējā gadā.

Noteikumu Nr.408 3.punktā norādīts, ka obligātos izdevumus ietver katras pārvaldnieka pārvaldītās dzīvojamās mājas tāmē, atsevišķi norādot katra pakalpojuma cenu, kā arī pakalpojuma tiešās izmaksas. Tāmes pozīcijās ietverto izdevumu aprēķināšanas kārtību nosaka pārvaldnieks.

Noteikumu Nr.408 5.punktā noteikts, ka obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas remontu, kā arī maksājumu par turpmākajos periodos obligāto pārvaldīšanas darbību ietvaros veicamajiem dzīvojamās mājas remonta darbiem tāmē ietver, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti dzīvojamās mājas bojājumi.

Noteikumu Nr.408 6.punktā noteikts, ka obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas atjaunošanu vai pārbūvi, kā arī maksājumu par turpmākajos periodos obligāto pārvaldīšanas darbību ietvaros veicamo dzīvojamās mājas atjaunošanu vai pārbūvi tāmē ietver, ja tehniskās apsekošanas atzinumā ir secināts, ka dzīvojamās mājas turpmākās ekspluatācijas priekšnoteikums ir dzīvojamās mājas atjaunošana vai pārbūve.

Savukārt Noteikumu Nr.408 7.punktā noteikts, kad obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas atjaunošanu vai pārbūvi tāmē var neietvert.

Noteikumu Nr.408 10.punktā noteikts, ka par aprēķinātajiem pārvaldīšanas maksājumiem nākamajam kalendāra gadam pārvaldnieks rakstiski paziņo dzīvokļa īpašniekam līdz attiecīgā gada 15. oktobrim. Paziņojumā norāda laiku un vietu (piemēram, mājas lieta, interneta mājaslapa, informatīvs stends), kur dzīvokļa īpašnieks var iepazīties ar tāmi, kā arī dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu.

Noteikumu Nr.408 14. un 15.punktā noteikts, ka ne vēlāk kā sešu nedēļu laikā pēc šo noteikumu 10. punktā minētajā paziņojumā norādītās dienas dzīvokļu īpašnieku kopība pieņem lēmumu par pārvaldnieka sagatavotā dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāna un aprēķināto pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanu vai noraidīšanu. Pieņemot lēmumu par uzturēšanas darbu plāna un pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanu vai noraidīšanu saskaņā ar šo noteikumu 14. punktu, dzīvokļu īpašnieku kopība: 15.1. nevar atteikties no obligāto pārvaldīšanas darbību nodrošināšanas; 15.2. nevar atteikties no dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā ietverto dzīvojamās mājas remontu, atjaunošanas vai pārbūves darbu veikšanas.

Noteikumu Nr.408 18.punktā noteikts, ka pārvaldnieka sastādītais uzturēšanas darbu plāns un aprēķinātie pārvaldīšanas maksājumi stājas spēkā nākamā gada 1. janvārī vai citā pārvaldnieka noteiktajā termiņā, ja: 18.1. saskaņā ar šo noteikumu 12. punktu sasauktā dzīvokļu īpašnieku kopsapulce nav bijusi lemttiesīga vai tajā nav pieņemts lēmums; 18.2. dzīvokļu īpašnieku kopība šo noteikumu 14. punktā minētajā termiņā nav pieņēmusi lēmumu par uzturēšanas darbu plāna un pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanu; 18.3. dzīvokļu īpašnieku kopība šo noteikumu 16. punktā minētajā termiņā nav pieņēmusi lēmumu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu.

[5.13] No lietas materiāliem var secināt, ka dzīvojamās mājas īpašnieki nav iebilduši pret pārvaldnieka sagatavoto dzīvojamās mājas uzturēšanas

darbu plānu un aprēķināto pārvaldīšanas maksājumu, līdz ar to piekrituši ka dzīvojamās mājas apsaimniekošanu turpina veikt atbildētājs.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam ir pienākums sekot dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju tehniskajam stāvoklim. Konstatējot, ka inženierkomunikācijām beidzies ekspluatācijas termiņš, pārvaldītājs to nevar atstāt bez ievērības, jo konstatētais var pakļaut apdraudējumam gan dzīvokļu īpašnieku īpašumu, gan veselību. Analizējot Noteikumos Nr.408 ietverto regulējumu secināms, ka šādā situācijā pārvaldniekam ir pienākums aprēķināt atbilstošu maksu par nepieciešamo remontdarbu izpildi, ietverto to rēķinos, veidot uzkrājumu, vai pārtraukt sniegt pārvaldīšanas pakalpojumu, ja dzīvokļu īpašnieki noraida pārvaldnieka aprēķināto apsaimniekošanas maksu. Tiesas ieskatā nevar pastāvēt situācijā, kurā dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pienākumu izpilde ir formāla. Tiesa uzskata, ka dzīvokļu īpašniekiem, ja daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimnieko pārvaldītājs, nav ne spējas, ne arī vajadzības pašiem sekot līdzi kopīpašumā esošo inženiertehnisko komunikāciju stāvoklim, jo tas ir pārvaldītāja pienākums.

Ievērojot norādīto ir pamats secināt, ka atbildētājs nav veicis no likuma izrietošās pārvaldīšanas darbības. Nav nodrošinājis, ka kopīpašumā esošais aukstā ūdens ūdensvads ir tādā tehniskajā stāvoklī, kas nerada kaitējuma rašanās draudus. Tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību, ir rīkojies nevērīgi, un minētā iemesla dēļ pieļāvis, ka no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas noplūst ūdens. Tiesa uzskata, ka stāvvada bojājums nav noticis kādas nepārvaramas varas ietekmē, tas nav arī nejaušs..

Atbildētāja atsaukšanās uz to, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas nodrošināšana ir dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums konkrētajā gadījumā nav pamatota, jo dzīvojamās mājas pārvaldīšanu nodrošina atbildētājs. Tiesa neapstrīd faktu, ka dzīvokļu īpašniekiem ir jānodrošina finansējums pārvaldīšanas darbību veikšanai, taču pārvaldītāja pienākums ir informēt dzīvokļu īpašniekus par pārvaldīšanas izdevumiem nepieciešamo finansējumu, kuru dzīvokļu īpašnieki vai nu pieņem, vai arī noraida.

Pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmas bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ir ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu *(sk. Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2019. gada 16. oktobra spriedumu lietā SKC-248/2019).*

Tiesa atzīst, ka atbildētājs kā ēkas apsaimniekotājs, nenes atbildību par komunikāciju sistēmas novecošanos, tomēr atbildētājam, kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam ir jārīkojas, lai maksimāli izpildītu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma mērķi – nodrošinātu dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu (fizisku saglabāšanu visā to ekspluatācijas laikā) atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldītājam ir zināms dzīvojamās mājas ekspluatācijā nodošanas laiks un no tā izrietošie problēmjautājumi saistībā ir iekārtu un sistēmu novecošanos. Ja dzīvojamās mājas iekārtu un inženierkomunikāciju vizuālās apsekošanas laikā bojājumi netiek konstatēti, tad dzīvojamās mājas apsaimniekotājam jāievēro Noteikumu Nr.907 prasības, kas nosaka būves tehniskās apsekošanas kārtību.

Ievērojot lietā konstatētos apstākļus, tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību, kas savukārt radīja ūdens noplūdi no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas, un radīja dzīvojamām telpām /adrese/, bojājumus, un secīgi – Objekta īpašniekam.

[6] Zaudējumu apmēra telpas bojājumiem pamatošanai prasītāja pārstāvis iesniedzis tāmi (lietas 18. - 21.lapa). Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos pausti iebildumi par to, ka Objekts pēc negadījuma nav ticis apsekots un tāmē norādītās pozīcijas neapstiprina pierādījumi, nevar pārliecināties, ka tāmē norādītie remonta darbi ir saistīti ar dzīvokļa īpašnieka mantas vērtības samazināšanos saliešanas rezultātā.

Tiesai ir pamats secināt, ka apdrošināšanas kompānijai, novērtējot zaudējumus, nav pienākums pieaicināt sertificētu ekspertu, tāmi ir tiesīga sastādīt jebkura persona. Apdrošinātājs aprēķina atlīdzību saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likumu pēc kompensācijas principa patstāvīgi. Tāmē ir apdrošinātāja norāde, ka tāmes apjoms un izcenojumi ir pārbaudīti. Tiesa uzskata, ka apdrošinātājs nav ieinteresēts palielināt tāmes apmēru un iespējamo izmaksājamo apdrošināšanas atlīdzību.

Pārbaudot tāmē ietvertās pozīcijas secināms, ka lai atjaunotu bojāto īpašumu (vannas istabu) stāvoklī, kāds tas bija pirms applūšana, nepieciešams veikt vienas telpas remontu, atjaunojot griestu, sienu apdari, kanalizācijas stāvvada un 2.st vannas trapa demontāžu, nomaiņu un montāžu, kanalizācijas stāvvada bojātās pamatnes atjaunošanu, aukstā ūdens stāvvada bojātā posma demontāžu, nomaiņu, montāžu, ventilācijas sistēmas demontāžu, cauruma aizdari, elektroinstalāciju revīzijas, montāžas darbus.

Ņemot vērā, ka ūdens tek uz leju, un ūdens noplūdes vieta bija starpstāvu pārsegumā starp pirmo un otro stāvu vannas istabā, tiesa tāmē norādītos darbus vispārīgi uzskata par nepieciešamiem un samērīgiem telpu iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai, izņemot pozīciju par kanalizācijas stāvvada apdares kārbas daļēju demontāžu un atjaunošanu 35,42 EUR apmērā.

No lietas materiāliem secināms, ka saistībā ar aukstā ūdens stāvvada plīsumu starpstāvu pārsegumā un faktu, ka dzīvoklī Nr.1 komunikāciju šahta bija aizbūvēta, pastāvēja nepieciešamība mājas koplietošanas aukstā ūdensvada remontdarbiem, kuru veikšana nebūtu iespējama nenojaucot stāvvada apdares kārbu.

Tiesa uzskata, ka stāvvada apdares kārtas bojājumam konkrētajos apstākļos nav cēloņsakarības starp Atbildētāja bezdarbību un zaudējumu faktu, jo tiesas konstatētais apstāklis, ka Atbildētājs nav veicis pārvaldīšanas darbības atbilstoši normatīvo aktu prasībām nav radījis zaudējumus apdrošinātajam objektam konkrētajā aspektā (runa iet par stāvvada apdares kārbu).

Ja atzītu par pamatotu tāmi daļā par kanalizācijas stāvvada apdares kārbas demontāžu/montāžu, un, ka veicot šādus remonta darbus konkrētajos apstākļos būtu nodarīti zaudējumi dzīvokļa īpašniekam, tad nevarētu veikt nekādus remonta darbus saistībā ar koplietošanas ūdens cauruļu nomaiņu, jo to nav iespējams izdarīt nenojaucot sienas/izbūves, kas dzīvokļu īpašumos izbūvētas aizsedzot koplietošanas cauruļvadus.

Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 7.punktā noteikts, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu.

No norādītā izriet, ka koplietošanas komunikāciju cauruļvadu aizbūvēšana nav atļauta, līdz ar ko nav pamata atlīdzināt izmaksas par darbiem un materiāliem, kas pēc būtības no jauna aizbūvē komunikācijas, padarot tās nepieejamas un neapskatāmas

Tiesa atbildētāja paustos iebildumus pret tāmi atzīt par nepamatotiem.

Civillikuma 1772.pantā noteikts, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Minētās tiesību normas mērķis ir noteikt jau cēlušos zaudējumu veidus. Atbilstoši tās saturam cēlušies zaudējumi var būt divu veidu – tagadējās mantas samazinājuma un sagaidāmās peļņas atrāvuma veidā. Tagadējās (esošās) mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskās lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu rezultātā attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem sakot, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā.

Ievērojot norādīto tiesa atzīst tāmi par pamatotu 1 275,61 *euro* apmērā (1311,03-35,42).

[7] Saskaņā ar likumu "Par apdrošināšanas līgumu" 45.panta pirmo daļu, apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Tiesa uzskata, ka lietā ir pierādīti visi zaudējumu atlīdzināšanas prasības priekšnoteikumi – saliešanas gadījums, prettiesiskā rīcība, zaudējumu

apmērs tiesas par pamatotu atzītajā apmērā un cēloņsakarība.

Ņemot vērā norādīto, tiesa prasību par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības par telpu atjaunošanu atzīst par pamatotu daļēji, t.i., 1276,61 EUR apmērā un minētā summa ir piedzenama no atbildētāja par labu prasītājam. Prasība noraidāma 35,42 EUR apmērā.Atbildētāja argumenti, ka lietā nav konstatējama atbildētāja vaina zaudējumu nodarīšanā, nav apstiprinājušies.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta pirmo daļu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda cita starpā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Prasības pieteikumā prasītāja pilnvarotā persona ir lūgusi atzīt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no zaudējumu summas.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759.panta 1.punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Likumisko procentu apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā.

Pamatojoties uz minēto un Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021.gada 15.decembra lēmumu, tiesa noteic prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no visas piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts tiesas spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otrās daļas 1. un 3.punktu tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Ceļot prasību tiesā prasītājs samaksājis valsts nodevu 196,65 EUR apmērā (lietas 11.lapa).

Prasītājam atlīdzināmi tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram 191,34 EUR apmērā (1275,61x196,65/1311,03), kas piedzenama no atbildētāja par labu prasītājam.

Tiesa konstatē, ka lietā nav radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgai izpildei termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42., 42., 193., 195.,204.[1] pantu, 250.[25]., 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, kuru pārstāv SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, zaudējumus 1275,61 *euro* un tiesas izdevumus 191,34 *euro,* kopā 1 466,95 *euro* (viens tūkstotis četri simti sešdesmit seši euro un 95 centi).

Samaksa veicama SIA "Julianus Inkasso Latvija" norēķinu kontā Nr. LV61 HABA 0551 0088 6879 3, AS „Swedbank".

Noteikt AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% (sešus) gadā no visas piedzītās summas (1 466,95 *euro*).

Noraidīt prasību daļā par zaudējumu piedziņu 35,42 EUR apmērā.

Noteikt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kas noteikta 2022. gada 15. septembrī, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 15.septembrī.

Tiesnese Agnese Zemmere

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.